

Finlandia

Prawa oskarżonych w postępowaniu karnym - Finlandia

Niniejsze arkusze informacyjne wyjaśniają, co się dzieje, jeżeli jesteś podejrzany lub oskarżony w związku z przestępstwem, które jest rozpoznawane przez sąd na rozprawie. Informacje o wykroczeniach w ruchu drogowym, zagrożonych karą w ustalonej wysokości, jaką jest grzywna, znajdują się w [arkuszu informacyjnym 5](#).

Jeśli padłeś ofiarą przestępstwa, pełne informacje o przysługujących ci prawach znajdziesz [tutaj](#).

Przebieg procesu karnego

Poniżej przedstawiono charakterystykę zwykłych etapów postępowania karnego:

- dochodzenia w sprawie karnej;
- rozpatrzenia zarzutów i innych postanowień prokuratora;
- rozprawy w sądzie;
- wykonania kary.

Szczegółowe informacje na temat tych etapów oraz na temat przysługujących ci praw można znaleźć w poszczególnych arkuszach informacyjnych. Niniejsze informacje nie stanowią porady prawnej, a ich celem jest wyłącznie funkcja informacyjna.

Rola Komisji Europejskiej

Należy pamiętać, że Komisja Europejska nie bierze udziału w toczących się w państwach członkowskich postępowaniach karnych i w związku z tym nie może pomóc w składaniu skarg. Informacje na temat sposobu wnoszenia skarg oraz podmiotów, do których takie skargi można kierować, są zawarte w niniejszych arkuszach informacyjnych.

Aby uzyskać potrzebne informacje, proszę kliknąć na poniższe linki.

[1 – Uzyskanie porady prawnej](#)

[2 – Moje prawa w toku dochodzenia w sprawie karnej oraz przed wniesieniem sprawy do sądu](#)

- Przesłuchanie
- Zatrzymanie
- Pierwsze stawiennictwo w sądzie
- Przed rozprawą główną
- Skarga na czynności policji
- Prawa w zakresie języka

[3 – Moje prawa w trakcie rozprawy](#)

[4 – Moje prawa po wydaniu orzeczenia przez sąd](#)

[5 – Wykroczenia w ruchu drogowym](#)

Ciekawe strony

[Postępowanie karne w sądzie rejonowym \(w języku szwedzkim\)](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie

zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019

1 – Uzyskanie porady prawnej

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [fi](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

Uzyskanie niezależnej porady prawnej w sytuacji, gdy jesteś uczestnikiem postępowania karnego, jest niezwykle ważne. W poniższych arkuszach informacyjnych wyjaśniono, kiedy i w jakich okolicznościach przysługuje ci prawo do bycia reprezentowanym przez adwokata. Znajdziesz w nich również informacje o zakresie czynności, które w twoim imieniu podejmie adwokat. Z niniejszego arkusza informacyjnego dowiesz się też, jak znaleźć adwokata oraz co zrobić, jeśli koszty z tytułu udziału adwokata przekraczają twoje możliwości finansowe.

Znalezienie adwokata

Jeżeli jesteś podejrzewany o popełnienie przestępstwa, przysługuje ci zawsze prawo do korzystania z pomocy adwokata. Policja może się dopytywać, czy potrzebujesz jego pomocy, ale jest to obligatoryjne wyłącznie w razie ujęcia, zatrzymania lub tymczasowego aresztowania. Co do zasady przysługuje ci prawo do tego, aby adwokat z wyboru był obecny podczas twojego przesłuchania. W razie gdy nie potrafisz znaleźć samodzielnie adwokata, a uważasz, że potrzebujesz jego pomocy, również policja może go dla ciebie wyszukać.

W Finlandii adwokaci nie mają monopolu na reprezentowanie stron przed sądem, tak więc czynności adwokackie może wykonywać każda osoba posiadająca wyższe wykształcenie prawnicze (obecnie trwają prace nad zmianą ustawy regulującej te kwestie). Jeżeli chcesz skorzystać z usług adwokata specjalizującego się w sprawach karnych, możesz skorzystać ze strony internetowej [Fińskiej Izby Adwokackiej](#). Ponadto pomocy w tym zakresie udzielają biura pomocy prawnej (dane kontaktowe biur pomocy prawnej w języku fińskim i szwedzkim znajdziesz [tutaj](#)).

Ponoszenie kosztów z tytułu udziału adwokata

Co do zasady koszty z tytułu udziału adwokata ponosisz osobiście. Osoby o niskich dochodach mogą uzyskać pomoc prawną. Wówczas całość lub część kosztów z tytułu udziału adwokata ponosi państwo. Jeżeli jesteś podejrzewany o przestępstwo, dla którego dolna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi co najmniej cztery miesiące, na twój wniosek zostanie wyznaczony obrońca z urzędu. Koszty z tytułu obrońcy z urzędu ponosi państwo. Będziesz jednak zobowiązany zwrócić państwu te koszty, jeżeli zostaniesz skazany za przestępstwo, o które jesteś oskarżony, chyba że twoje dochody uprawniają cię do uzyskania pomocy prawnej. Wysokość kwoty do zwrotu oblicza się w taki sam sposób, jak wysokość pomocy prawnej.

Obrońcą z urzędu może zostać doradca publicznych organów pomocy prawnej, adwokat lub przedstawiciel innego zawodu prawniczego. Zazwyczaj, jeżeli wystąpisz o przydzielenie konkretnego prawnika, osoba ta zostanie wyznaczona jako twój obrońca.

Ciekawe strony

[Progi dochodów uprawniające do pomocy prawnej \(w języku angielskim\)](#)

[Progi dochodów uprawniające do pomocy prawnej \(w języku szwedzkim\)](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019

2 – Moje prawa w toku dochodzenia w sprawie karnej oraz przed wniesieniem sprawy do sądu

Jaki jest cel dochodzenia w sprawie karnej?

Jeśli istnieje powód, aby podejrzewać, że doszło do popełnienia przestępstwa, policja ma obowiązek wszcząć postępowanie karne. Policja może powziąć takie podejrzenie na podstawie informacji od pokrzywdzonego. Policja może również w inny sposób dowiedzieć się, że doszło do popełnienia przestępstwa i wtedy jest zobowiązana do wszczęcia dochodzenia (na przykład policja może naocznie stwierdzić, że dochodzi do popełnienia przestępstwa).

Jakie są etapy dochodzenia?

Dochodzenie w sprawie karnej służy zgromadzeniu informacji o popełnionym przestępstwie i wszystkich osobach związanych ze sprawą oraz zebraniu dowodów potrzebnych podczas rozpatrywania zarzutów i na późniejszym etapie postępowania sądowego. Dochodzenie prowadzi policja lub, w niektórych przypadkach, fińska Straż Graniczna, wojsko lub fińska Służba Celna. Na potrzeby niniejszego arkusza informacyjnego termin „policja” oznacza wszystkie organy uprawnione do prowadzenia dochodzeń.

Przesłuchanie

Policja może wezwać cię na posterunek celem przesłuchania. Policja może również do ciebie zadzwonić i przesłuchać cię przez telefon. Celem przesłuchania jest ustalenie, czy istnieją przesłanki, świadczące o tym, że doszło do przestępstwa, a ty jesteś jego sprawcą.

Zatrzymanie

Należy stawić się na przesłuchaniu. Jeśli tego nie uczynisz, policja może cię na nie doprowadzić. Ponadto w takim przypadku policja może cię zatrzymać.

Pierwsze stawiennictwo w sądzie

Jeśli policja wystąpi o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, posiedzenie w tej sprawie musi odbyć się w terminie czterech dni od twojego zatrzymania. Sąd zwołuje posiedzenie w sprawie zastosowania tymczasowego aresztowania i orzeka w sprawie zastosowania tymczasowego aresztowania lub zwolnienia zatrzymanego. W razie zastosowania tymczasowego aresztowania sąd wyznacza również ostateczny termin przedstawienia zarzutów.

Jeśli policja nie wystąpi o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, w sądzie stawisz się po raz pierwszy na rozprawie głównej.

Przed rozprawą główną – rozpatrywanie zarzutów przez prokuratora

Zanim dojdzie do rozprawy głównej, policja przeprowadzi dochodzenie i włączy cały zgromadzony w nim materiał do akt sprawy. Akta sprawy trafiają do prokuratora. Następnie prokurator decyduje, czy istnieją przesłanki, pozwalające przypuszczać, że doszło do przestępstwa, a ty jesteś jego sprawcą.

Policja ma obowiązek informować cię oraz twojego adwokata o przebiegu dochodzenia oraz o znalezionych dowodach na twoją niekorzyść. Możesz również zbierać dowody na swoją korzyść oraz wnosić o włączenie ich do materiałów dochodzenia. W zebraniu dowodów może pomagać ci twój adwokat.

Przed rozprawą główną może odbyć się kilka przesłuchań. Może również odbyć się kilka posiedzeń w sprawie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

Moje prawa w toku dochodzenia

Aby uzyskać więcej informacji o swoich prawach na poszczególnych etapach postępowania, proszę kliknąć na poniższe linki.

- [Przesłuchanie \(1\)](#)
- [Zatrzymanie \(2\)](#)
- [Pierwsze stawiennictwo w sądzie \(3\)](#)
- [Przed rozprawą główną \(4\)](#)
- [Skarga na czynności policji \(5\)](#)
- [Prawa w zakresie języka \(6\)](#)

Przesłuchanie (1)

Dlaczego policja chce mnie przesłuchać?

Jeśli policja podejrzewa, że masz informacje o domniemanym przestępstwie, może cię przesłuchać. Celem przesłuchania jest pozyskanie informacji o domniemanym przestępstwie oraz jego sprawcy. Nawet jeżeli nie jesteś podejrzany, możesz również zostać przesłuchany, ponieważ policja będzie chciała ustalić, jakie korzyści uzyskano z przestępstwa.

Czego dowiem się o swoich prawach?

Policja musi niezwłocznie powiadomić cię, w jakim charakterze jesteś przesłuchiwany (pokrzywdzonego, podejrzanego, świadka), nie później niż przed rozpoczęciem przesłuchania. Co do zasady, twój adwokat ma prawo być obecny podczas przesłuchania, jeśli jesteś przesłuchiwany w charakterze pokrzywdzonego lub podejrzanego. Jeśli jesteś przesłuchiwany w charakterze podejrzanego, policja musi poinformować cię, o co jesteś podejrzany.

Jeśli policja dokonała twojego ujęcia, ponieważ podejrzewa cię o popełnienie przestępstwa bądź też zostałeś zatrzymany lub tymczasowo aresztowany, musi bezzwłocznie pouczyć cię o prawie do skorzystania z pomocy adwokata. W przypadku gdy zażadasz obecności adwokata, co do zasady, nie musisz odpowiadać na pytania do czasu jego przybycia. Nawet pod nieobecność adwokata musisz jednak podać przesłuchującemu swoje dane osobowe.

Podczas przesłuchania policja ma obowiązek zwracać się do ciebie spokojnie i traktować w sposób racjonalny. Nie może celowo składać fałszywych oświadczeń, obietnic ani przyrzekać szczególnych korzyści. Nie może też znęcać się nad osobą przesłuchiwaną, zastraszać ani jej zmuszać, ani też stosować niewłaściwych środków lub metod wywierania wpływu na wolę, pamięć, osąd lub wolność osoby, aby uzyskać przyznanie się do winy lub wyrzecz wpływ na składane wyjaśnienia.

Co dzieje się, kiedy nie znam języka postępowania?

Jeśli nie mówisz w języku fińskim ani szwedzkim, policja sprowadzi tłumacza, który pomoże ci podczas przesłuchania. Więcej informacji o swoich prawach dotyczących języka znajdziesz w punkcie [Prawa w zakresie języka \(6\)](#). Niektórzy funkcjonariusze policji mogą posługiwać się podczas przesłuchania językiem angielskim. Nie musisz pokrywać kosztów z tytułu udziału tłumacza. Tłumacz jest zobowiązany do przetłumaczenia pytań policji oraz twoich odpowiedzi.

Na końcu przesłuchania przejrzyś protokół przesłuchania, przy pomocy tłumacza. Możesz wskazać fragmenty, w których policja zanotowała coś nieprawidłowo. To bardzo ważne, abyś wraz z tłumaczem dokładnie sprawdził protokół, ponieważ jego treść może zostać użyta przeciwko tobie na rozprawie.

Czy mogę korzystać z pomocy adwokata?

Co do zasady zawsze masz prawo do adwokata podczas przesłuchania, bez względu na to, czy zostałeś zatrzymany czy też nie. Na ogół nie musisz odpowiadać na żadne pytania pod nieobecność adwokata. Jeśli potrzebujesz tłumacza, możesz skorzystać z jego pomocy także podczas rozmowy z adwokatem.

Jeśli znasz adwokata, z którego usług chcesz skorzystać, możesz zażądać, aby policja się z nim skontaktowała. Jeśli nie znasz żadnego adwokata, policja pomoże ci go znaleźć. Policja może również przedstawić listę adwokatów zajmujących się sprawami karnymi bądź listę adwokatów należących do Fińskiej Izby Adwokackiej. Wtedy będziesz mógł wybrać adwokata samodzielnie, a policja się z nim skontaktuje.

Czy muszę odpowiadać na pytania policji?

Zawsze musisz podać policji poprawne dane osobowe. Nie musisz natomiast odpowiadać na żadne inne pytania. Jeśli masz informacje pozwalające na zakończenie postępowania oraz uwolnienie cię od zarzutów, udzielenie odpowiedzi na pytania może okazać się rozsądne. Poradź się adwokata, czy powinieneś odpowiadać na pytania czy powstrzymać się od odpowiedzi na nie.

Policja musi również przestrzegać przepisów dotyczących godzin, w których przeprowadzanie przesłuchań jest dopuszczalne. Z zasady przesłuchania nie odbywają się między godziną 22:00 a 7:00. Więcej informacji o dopuszczalności przesłuchania znajduje się [tutaj](#).

Czy policja może mnie przeszukać oraz pobrać moje odciski palców?

Jeśli jesteś podejrzany o przestępstwo, policja ma prawo pobrać twoje odciski palców. Jeśli jesteś podejrzany o przestępstwo, dla którego górna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi co najmniej sześć miesięcy pozbawienia wolności, lub o przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 5, art. 10 [Ustawy o środkach przymusu](#), policja ma prawo przeprowadzić przeszukanie osoby, tj. sprawdzić co masz w ubraniu lub przy sobie.

Jeśli jesteś podejrzany o przestępstwo, dla którego górna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi powyżej sześciu miesięcy, lub o przestępstwo, o którym mowa w rozdziale 5, art. 11 [Ustawy o środkach przymusu](#), policja ma prawo cię przeszukać oraz pobrać od ciebie próbkę krwi. W praktyce przeszukanie osoby przeprowadza się przy okazji

przestępstw pospolitych, takich jak kradzieże, kwalifikowane typy napaści czy przestępstwa związane ze środkami odurzającymi; ponadto może zostać pobrana próbka DNA podejrzanego.

Zatrzymanie (2)

Z jakiego powodu policja może mnie zatrzymać?

Celem zatrzymania jest zabezpieczenie toku dochodzenia. Policja może cię zatrzymać, jeśli jesteś podejrzanym o popełnienie poważnego przestępstwa, dla którego dolna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi co najmniej dwa lata. W takich przypadkach poza wystarczająco zasadnym podejrzeniem popełnienia przestępstwa nie muszą zachodzić żadne dodatkowe przesłanki zatrzymania.

Kiedy jesteś podejrzanym o popełnienie lżejszego przestępstwa, takiego jak kwalifikowany typ napaści lub kradzież, możesz zostać zatrzymany, jeśli oprócz podejrzenia popełnienia domniemanego przestępstwa istnieje obawa, że:

- możesz uciec lub w inny sposób uniknąć dochodzenia;
- możesz utrudniać prawidłowy tok dochodzenia; lub
- popełnisz kolejne przestępstwa.

Ponadto policja może cię zatrzymać, jeśli nie zna twojej tożsamości, a ty odmawiasz podania jej swojego imienia, nazwiska lub adresu, bądź podajesz oczywiście nieprawdziwe imię i nazwisko lub adres. Policja może cię również zatrzymać, jeśli nie posiadasz miejsca stałego pobytu w Finlandii i zachodzi przypuszczenie, że opuścisz kraj, aby uniknąć dochodzenia, rozprawy lub wykonania kary.

Urzędnik służby cywilnej właściwy do spraw zatrzymań wyda postanowienie o zatrzymaniu. Nakaz sądowy nie jest w tym wypadku potrzebny. Do urzędników służby cywilnej właściwych do spraw zatrzymań należą wyżsi rangą funkcjonariusze policji, prokuratorzy oraz wyżsi rangą funkcjonariusze służby celnej lub granicznej. W rozdziale 1, art. 6 [Ustawy o środkach przymusu](#) znajdują się przepisy o urzędnikach służby cywilnej właściwych do spraw zatrzymań.

Czego dowiem się o zatrzymaniu?

Niezwłocznie po zatrzymaniu lub aresztowaniu na podstawie nakazu aresztowania policja musi podać ci powód zatrzymania. Na twój wniosek musi również powiadomić członka rodziny lub inną bliską ci osobę o twoim zatrzymaniu, chyba że mogłoby to zakłócić tok dochodzenia.

Nie znam miejscowego języka. Czy mam prawo do pomocy tłumacza?

Jeśli nie mówisz w języku fińskim lub szwedzkim, policja zapewni ci pomoc tłumacza. Więcej informacji o twoich prawach dotyczących języka znajdziesz w punkcie [Prawa w zakresie języka \(6\)](#). Czasami funkcjonariusze policji mogą poprowadzić przesłuchanie w języku angielskim, jeśli uznacie, że jesteście w stanie porozumiewać się w tym języku. Nie musisz odpowiadać na żadne pytania pod nieobecność tłumacza.

Czy mogę spotkać się z adwokatem?

Jeśli zostałeś zatrzymany, zawsze przysługuje ci prawo do widzenia z adwokatem. Na twój wniosek zostanie wyznaczony obrońca z urzędu. Koszty z tytułu udziału obrońcy z urzędu ponosi państwo. Możesz wybrać adwokata samodzielnie, lecz musi on posiadać wyższe wykształcenie prawnicze.

Masz prawo rozmawiać z adwokatem na osobności, bez obecności policji, a rozmowa ta nie może być kontrolowana ani utrwalona. W przypadku konieczności skorzystania z pomocy tłumacza również on może uczestniczyć w spotkaniu z adwokatem.

Czy muszę odpowiadać na pytania policji?

Nie musisz odpowiadać na pytania zadawane przez policję, z wyjątkiem pytań o dane osobowe. Czasami jednak odpowiedź na pytania leży w twoim interesie, ponieważ może pomóc wyjaśnić, co zaszło oraz oczyścić cię z zarzutów. Kiedy sąd rozstrzyga o winie, może uwzględnić to, że nie odpowiadałeś na pytania. Jednakże brak odpowiedzi na pytania nigdy nie stanowi wystarczającej przesłanki skazania.

Co się stanie się jeśli powiem coś na swoją niekorzyść?

Jednym z twoich praw podstawowych jest możliwość powstrzymania się od udziału w ustalaniu winy w sprawie karnej. Oznacza to, że nie masz obowiązku składania wyjaśnień na swoją niekorzyść.

Jeżeli jednak zdecydujesz się złożyć wyjaśnienia dopiero przed sądem, powinieneś być w stanie wytłumaczyć swoje wcześniejsze milczenie. Sąd ma prawo uwzględnić to, że na rozprawie powiedziałeś jedynie, iż podczas popełniania przestępstwa znajdowałeś się w innym miejscu. Może to zaszkodzić twojej wiarygodności.

Jeśli podczas przesłuchania powiesz coś na swoją niekorzyść twoje wyjaśnienia mogą zostać użyte przeciwko tobie. Jeśli podczas rozprawy powiesz co innego niż podczas przesłuchania, musisz być w stanie wyjaśnić, dlaczego zmieniłeś zdanie, ponieważ inaczej sąd uzna twoje wyjaśnienia za niewiarygodne.

Czy mogę skontaktować się z rodziną?

Masz prawo do kontaktu z bliskimi krewnymi, m.in. z członkami najbliższej rodziny, chyba że policja ma poważny powód, by ograniczyć twoje kontakty. Policja musi również niezwłocznie powiadomić twoich najbliższych krewnych o zatrzymaniu, chyba że utrudni to tok dochodzenia.

Mieszkam w innym państwie członkowskim. Czy mogę skontaktować się ze swoją ambasadą?

Masz prawo skontaktować się z ambasadą, chyba że istnieje poważny powód, aby ograniczyć twoje kontakty. Na ogół ambasada zostaje poinformowana najpóźniej w chwili, gdy policja występuje o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wobec ciebie.

Czy policja może pobrać moje odciski palców? Czy mogą wprowadzić do bazy danych moją próbkę DNA?

Co do zasady, jeżeli zostałeś zatrzymany, policja może zawsze pobrać twoje odciski palców i wprowadzić do bazy danych twoje DNA.

Czy policja może mnie przeszukać?

Policja może zarządzić przeszukanie. Przeszukanie to może mieć formę przeszukania osoby, czyli sprawdzenia, co znajduje się w twojej odzieży lub co masz przy sobie, bądź też oględzin ciała, które mogą obejmować badanie ciała, pobranie próbki krwi lub przeprowadzenie innych oględzin.

Jeśli oględziny ciała wymagają wiedzy medycznej, przeprowadzić je może wyłącznie lekarz. W innym przypadku może je przeprowadzić funkcjonariusz policji lub osoba wykonująca zawód medyczny.

Prawo określa, kiedy dopuszczalne są oględziny ciała; jednym z warunków jest np. uprawdopodobnione podejrzenie. W praktyce oględziny ciała dopuszczalne są w sprawach o wszystkie przestępstwa pospolite (kradzież, kwalifikowany typ napaści, przestępstwa związane ze środkami odurzającymi).

Co się stanie, kiedy zostanę zatrzymany na podstawie europejskiego nakazu aresztowania?

Jeśli inne państwo członkowskie wydało wobec ciebie europejski nakaz aresztowania, możesz zostać zatrzymany i aresztowany w celu przekazania do państwa, które ten nakaz wydało. Podczas posiedzenia dotyczącego wydania nakazu aresztowania masz prawo do skorzystania z pomocy adwokata oraz tłumacza. Koszty z tytułu ich udziału ponosi państwo, bez obowiązku zwrotu z twojej strony. Możesz wybrać adwokata osobiście, podobnie jak w przypadku podejrzenia o popełnienie innego przestępstwa.

Pierwsze stawiennictwo w sądzie (3)

W jakim celu zwoływane jest pierwsze posiedzenie sądu?

Jeśli policja wystąpi o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, sąd jest zobowiązany do orzeczenia na ten temat. Jeśli nie zostałeś zatrzymany i policja nie występuje o wydanie tego postanowienia, sąd rozpocznie postępowanie na rozprawie głównej.

Jeśli zostałeś zatrzymany, policja musi niezwłocznie wystąpić o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, nie później niż do 12:00 trzeciego dnia po zatrzymaniu. Jeśli policja nie wystąpi o wydanie takiego postanowienia, zostaniesz zwolniony. Sąd jest zobowiązany do bezzwłocznego rozpatrzenia wniosku o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania.

Jeśli przebywasz w areszcie, wniosek o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania musi zostać rozpatrzony w terminie czterech dni od dnia zatrzymania. Sąd zwołuje posiedzenie w sprawie zastosowania tymczasowego aresztowania i postanawia, czy powinno się zastosować tymczasowe aresztowanie czy powinieneś zostać zwolniony. Zamiast wydać postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, sąd może nałożyć na ciebie zakaz opuszczania miejsca pobytu.

Oprócz wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, sąd może zarządzić ograniczenie twoich kontaktów. Oznacza to, że od początku pobytu w areszcie nie będziesz mógł kontaktować się z nikim poza swoim adwokatem.

W Finlandii nie funkcjonuje poręczenie majątkowe; innymi słowy nie możesz wnieść określonej kwoty, w zamian za co sąd miałby cię zwolnić do czasu rozprawy.

Czy mam prawo do korzystania z pomocy adwokata?

Podczas posiedzenia w sprawie wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania masz prawo do korzystania z pomocy adwokata. Na twój wniosek zostanie wyznaczony obrońca z urzędu, co oznacza, że państwo pokryje koszty z tytułu jego udziału. Masz również prawo do samodzielnego pokierowania swoją obroną, lecz jeśli policja wystąpi o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, zaleca się, byś skorzystał z pomocy adwokata. Adwokata możesz wybrać samodzielnie.

Czy mam prawo do pomocy tłumacza, jeśli nie znam języka postępowania?

Jeśli nie znasz języka fińskiego lub szwedzkiego, sąd zapewni pomoc tłumacza. Koszty z tytułu udziału tłumacza pokryje państwo. Więcej informacji odnośnie do swoich praw dotyczących języka znajdziesz w punkcie [Prawa w zakresie języka \(6\)](#). Podczas posiedzenia tłumacz przetłumaczy ustnie wnioski o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania – o ile nie zapoznałeś się z jego treścią wcześniej, przy pomocy adwokata i tłumacza. Jeśli zajdzie taka potrzeba, podczas posiedzenia zostaną przetłumaczone głosy **wszystkich stron**.

Czy jestem zobowiązany do zabierania głosu w sądzie?

Nie jesteś zobowiązany do zabierania głosu w sądzie. Jeśli masz adwokata, może on w twoim imieniu przedstawić odpowiedź na wniosek o wydanie postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Masz jednak prawo złożyć wyjaśnienia osobiście, jeśli tak postanowisz.

Czy muszę składać inne wyjaśnienia w sądzie?

Ani w sądzie, ani podczas dochodzenia nie musisz wypowiadać się na temat zarzucanego ci czynu. Często może to się jednak okazać pomocne. Twój adwokat pomoże ci zdecydować, czy lepiej będzie zabrać głos i wypowiedzieć się na temat tego czynu.

Czy po posiedzeniu zostanie zastosowane wobec mnie tymczasowe aresztowanie czy zostaną zwolniony?

Jeśli sąd uzna, że zachodzą przesłanki zastosowania tymczasowego aresztowania, a zakaz opuszczania miejsca pobytu nie wystarczy, zostaniesz umieszczony w areszcie. Jeśli nie posiadasz stałego adresu w Finlandii, w praktyce zakaz opuszczania miejsca pobytu jest niemożliwy do wyegzekwowania.

Jeśli sąd uzna, że nie zachodzą przesłanki zastosowania tymczasowego aresztowania, zarządzi twoje natychmiastowe zwolnienie. W Finlandii nie ma możliwości złożenia poręczenia majątkowego. Po zakończeniu posiedzenia zostanie zastosowane wobec ciebie tymczasowe aresztowanie, otrzymasz zakaz opuszczania miejsca pobytu bądź zostaniesz zwolniony. Nawet jeśli sąd wyda postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, nie zostanie ono wykonane, jeżeli na przykład nie pozwala na to twój stan zdrowia.

Jeśli zostanie zastosowane wobec ciebie tymczasowe aresztowanie, sąd wyznaczy termin przedstawienia zarzutów przez prokuratora. Na wniosek prokuratora termin ten może ulec przedłużeniu. Przepisy nie przewidują określonego terminu przedstawienia zarzutów, lecz nie może on być dłuższy niż to konieczne do zakończenia dochodzenia oraz sformułowania zarzutów.

Jeśli okaże się, że termin na przedstawienie zarzutów jest zbyt krótki, sąd może go przedłużyć na wniosek prokuratora. Sąd musi zapewnić tobie i twojemu adwokatowi możliwość wypowiedzenia się na temat tego wniosku.

Czy posiedzenie w sprawie wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania jest jawne?

Co do zasady, wszystkie posiedzenia sądu są jawne – dotyczy to również posiedzenia w sprawie wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania. Jednak na potrzeby dochodzenia policja zwykle występuje o przeprowadzenie takiego posiedzenia z wyłączeniem jawności oraz o utajnienie akt sprawy do czasu rozpatrzenia zarzutów. Ogłoszenie orzeczenia jest jednak zawsze jawne.

Czy mogę zaskarżyć postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania wydane przez sąd?

Istnieje możliwość zaskarżania przed sądem apelacyjnym postanowień o zastosowaniu tymczasowego aresztowania bez dochowania określonego terminu. Sąd apelacyjny rozpozna twoje zażalenie w trybie pilnym. Co do zasady, postępowanie w sądzie apelacyjnym jest pisemne.

Sąd musi również na twój wniosek zbadać sprawę zastosowania tymczasowego aresztowania, nawet jeśli nie wniosłeś zażalenia na to postanowienie. Sprawa zastosowania tymczasowego aresztowania nie będzie jednak ponownie rozpoznana przed upływem dwóch tygodni od daty pierwszego posiedzenia sądu. Adwokat poinformuje cię szczegółowo o przesłankach wystąpienia o ponowne rozpoznanie tej kwestii. Ponowne rozpatrzenie sprawy zastosowania tymczasowego aresztowania może odbyć się za pośrednictwem wideokonferencji, podczas której przebywasz w areszcie sam lub w obecności адвоката, a sędzia zasiada w sali sądowej sam lub w obecności twojego адвоката i łączycie się poprzez łącze wideo.

Czy mogę opuścić kraj przed rozprawą?

Jeśli na posiedzeniu w sprawie wydania postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, sąd postanowi o twoim zwolnieniu, możesz opuścić kraj. Jeśli sąd nałoży na ciebie zakaz opuszczania miejsca pobytu, jego treść określi dyspozycją zakazu. W przypadku gdy toczy się przeciwko tobie dochodzenie, a opuścisz kraj, istnieje możliwość zastosowania tymczasowego aresztowania zaocznie. W przypadku gdy nie można się z tobą skontaktować, zostanie wydany europejski nakaz aresztowania.

Przed rozprawą główną – rozpatrzenie zarzutów przez prokuratora (4)

Co się dzieje przed rozprawą główną?

Policja przeprowadzi dochodzenie, a po jego zakończeniu prześle akta sprawy do prokuratury. Jeśli został powołany obrońca, akta sprawy przesyła się również do niego.

Masz prawo wystąpić o podjęcie dalszego dochodzenia, jeśli uznasz, że materiał dowodowy jest niekompletny. Może to również uczynić twój obrońca. Masz prawo do otrzymania akt sprawy. Jeśli obrońca nie został powołany, materiały zgromadzone w toku dochodzenia nie będą automatycznie przesłane ani tobie, ani twojemu adwokatowi.

Następnie prokurator podejmuje decyzję o przedstawieniu zarzutów. Po przedstawieniu zarzutów otrzymasz odpis wniosku o wezwanie na rozprawę, jak również wezwanie na rozprawę główną. We wniosku o wezwanie na rozprawę znajduje się wykaz zarzutów, dowodów oraz świadków, których powoła prokurator na potrzeby udowodnienia twojej winy ponad wszelką zasadną wątpliwość.

Masz prawo powoływać świadków lub wnosić dowody w sprawie. Ogólnie zaleca się, aby przed rozprawą sądową policja przesłuchała świadków w toku dochodzenia. Możesz zapytać adwokata, co zrobić, jeśli chcesz powołać świadka, a prokurator nie zamieścił go na liście świadków.

Czy zawsze dochodzi do rozprawy głównej?

Jeśli prokurator uzna, że nie zachodzą przesłanki pozwalające na przypisanie ci winy, to postanowi o nieprzedstawianiu zarzutów, a sprawa zakończy się na tym etapie. Jeśli zastosowano tymczasowe aresztowanie, zostaniesz natychmiast zwolniony.

Prokurator może również postanowić o nieprzedstawianiu zarzutów, nawet jeśli dowody świadczą o twojej winie. Jest to możliwe, kiedy prokurator uzna, że rozprawa nie jest konieczna. Może tak uznać w przypadku drobnego przestępstwa lub ze względu na niski wiek sprawcy. Jeśli nie uważasz się za winnego popełnienia przestępstwa, choć prokurator uważa inaczej, masz prawo wnieść o rozstrzygnięcie sprawy przed sądem.

Również pokrzywdzony ma prawo przedstawić zarzuty przeciwko tobie, nawet jeżeli prokurator postanowił o odstąpieniu od ścigania.

Sprawy o niektóre drobne przestępstwa można rozstrzygać w drodze procedury pisemnej, co oznacza, że nie odbędzie się rozprawa główna. Procedura pisemna może zostać zarządzona, kiedy, na przykład, przyznałeś się do winy i wyrażasz zgodę na procedurę pisemną.

Czy mogę przyznać się do winy przed rozprawą?

Możesz przyznać się do winy na posterunku policji. Jeśli mimo to prokurator przedstawi zarzuty, a procedura pisemna nie będzie dopuszczalna, rozprawa główna i tak się odbędzie. Czasami jeśli przyznasz się do winy i pomożesz w toku dochodzenia, może to wpłynąć na złagodzenie kary, zależnie od oceny sądu.

Przyznanie się do winy nie pozbawia cię prawa do apelacji. Możesz również w każdym czasie odwołać przyznanie się do winy. Nawet jeśli odwołasz przyznanie się do winy, sąd może je wziąć pod uwagę podczas rozstrzygnięcia o winie.

Czy zarzuty mogą ulec zmianie przed rozprawą sądową?

Zarzuty mogą ulec zmianie w toku dochodzenia w zależności od przebiegu dochodzenia. Prokurator może również oskarżyć cię o przestępstwo inne niż to, o które byłeś podejrzany, jeśli w toku dochodzenia ustalono znamiona takiego przestępstwa (np. policja podejrzewała cię o zabójstwo, a tymczasem prokurator postawił zarzut o nieumyślne spowodowanie śmierci). Prokurator może też uściślić zarzuty nawet po ich przedstawieniu.

Czy można przedstawić mi zarzut popełnienia przestępstwa, za które odpowiadam w innym państwie członkowskim?

Co do zasady nie możesz odpowiadać za przestępstwo, za które odpowiadasz już w innym państwie członkowskim. Wymaga to jednak wydania prawomocnego orzeczenia w innym państwie członkowskim lub:

- oddalenia zarzutów;
- uznania cię winnym, lecz odstąpienia od wymierzenia kary;
- wykonania lub wykonywania kary; lub
- uznania wyroku za wadliwy zgodnie z prawem państwa, w którym został wydany.

Jeśli uważasz, że zarzucono ci popełnienie przestępstwa, za które już odpowiadasz w innym państwie członkowskim, powinieneś bezwzględnie poinformować o tym swojego adwokata.

Skarga na czynności policji (5)

Uważam, że policja w toku czynności dopuściła się uchybień. Do kogo mogę wnieść skargę?

Jeśli uważasz, że w toku wykonywania obowiązków służbowych funkcjonariusz policji dopuścił się uchybień, możesz złożyć skargę administracyjną. Podjęte przez niego czynności zostaną zbadane.

Skargę administracyjną składa się do funkcjonariusza przełożonego lub najwyższego strażnika praw. Najwyższymi strażnikami praw są [Kancelarz Sprawiedliwości \(Oikeuskansleri\)](#) oraz [Rzecznik Praw Obywatelskich \(Eduskunnan oikeusasiamies\)](#). Skargę należy wnieść na piśmie, przy czym jej forma jest dowolna.

Jeśli podejrzewasz, że funkcjonariusz popełnił przestępstwo, możesz złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa. Policja ma obowiązek przyjąć takie zawiadomienie. W razie gdy funkcjonariusz jest podejrzany o popełnienie przestępstwa prokurator przeprowadza dochodzenie. W takim przypadku jedynie prokurator podejmuje decyzję, czy istnieją przesłanki popełnienia przestępstwa i czy zachodzi konieczność przeprowadzenia dochodzenia. Policja bezzwłocznie przesyła odpis doniesienia do właściwej prokuratury, tak aby można było wyznaczyć prokuratora prowadzącego sprawę. Przysługuje ci również prawo do informacji na temat wszczęcia i przebiegu dochodzenia.

Jeśli policja w toku czynności dopuszcza się uchybień lub zaniechań, zawsze możesz poradzić się adwokata, co należy uczynić.

Prawa w zakresie języka (6)

Jeśli jesteś podejrzany o przestępstwo, masz prawo używać języka fińskiego lub szwedzkiego na każdym etapie postępowania karnego. Jeśli nie znasz języka fińskiego lub szwedzkiego, to na czas przesłuchania i rozprawy zostanie ci przydzielony tłumacz. Masz prawo do pomocy tłumacza w kontaktach z adwokatem w związku z przesłuchaniem. Nie musisz ponosić kosztów z tytułu udziału tłumacza.

Niektórzy funkcjonariusze policji mogą podczas przesłuchania używać języka angielskiego; w wyjątkowych przypadkach mogą również używać innych języków. Jeśli uważasz, że ty i funkcjonariusz nie rozumiecie się ze względu na barierę językową, masz prawo zażądać pomocy tłumacza. Zrozumienie przebiegu przesłuchania jest bardzo istotne, ponieważ umożliwi ci podpisanie protokołu przesłuchania we własnym imieniu.

Organy nie są zobowiązane do dokonania przekładu całości materiałów zgromadzonych w toku dochodzenia na język, który znasz. Z zasady materiałów dochodzeniowych się nie tłumaczy. Dlatego ważne jest, abyś miał adwokata, który rozumie język postępowania. Wniosek o wezwanie na rozprawę zostanie przetłumaczony na piśmie bądź ustnie.

Ciekawe strony

[System sądowy](#)

Ministerstwo Sprawiedliwości

[Ustawa o ściganiu przestępstw w języku szwedzkim](#)

[Ustawa o postępowaniu karnym](#)

[Ustawa o postępowaniu karnym w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Ustawa o środkach przymusu w języku szwedzkim](#)

Policja <https://www.poliisi.fi/en>

[Ustawa o tymczasowym aresztowaniu w języku szwedzkim](#)

[Ustawa o przekazywaniu osób w sprawach karnych między Finlandią a państwami członkowskimi Unii Europejskiej](#)

[Ustawa o przekazywaniu osób w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

Więcej informacji o środkach przymusu

[Więcej informacji o środkach przymusu w języku szwedzkim](#)

Skarga na czynności policji

Skarga na czynności policji (w języku szwedzkim)

Broszura o ustawie językowej w języku szwedzkim

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019

3 – Moje prawa w trakcie rozprawy

Gdzie odbędzie się rozprawa?

Rozprawy w postępowaniu karnym toczą się zazwyczaj przed sądami powszechnymi pierwszej instancji, zwanymi [sądami rejonowymi](#). Na ogół sprawę rozpoznaje sąd właściwy dla miejsca popełnienia przestępstwa. Rozprawy są zazwyczaj jawne. Oznacza to, że na rozprawie może przebywać każdy. Jednak w niektórych sprawach, takich jak sprawy dotyczące przestępstw na tle seksualnym, sąd może postanowić o przeprowadzeniu całości lub części rozprawy z wyłączeniem jawności. To samo dotyczy spraw, w których oskarżonym jest osoba, która nie ukończyła 18 lat.

Skład sądu zależy od charakteru sprawy. Sprawę może rozpoznawać sąd w składzie jednego sędziego, sąd w składzie jednego sędziego i trzech ławników, sąd w składzie dwóch sędziów i trzech lub czterech ławników lub sąd w składzie trzech sędziów. Zasadniczo skład sędziowski zależy od powagi przestępstwa.

Czy zarzuty mogą ulec zmianie w trakcie rozprawy?

Zmiana zarzutów po ich wniesieniu nie jest zwykle możliwa. Prokurator może jednak rozszerzyć zarzuty o inny czyn, o ile sąd uzna to za słuszne w świetle przedstawionych dowodów.

Za zmianę zarzutów nie uznaje się sytuacji, w których prokurator ogranicza zarzuty lub powołuje nowe przepisy, których nie przywołano we wniosku o wezwanie na rozprawę, lub też przedstawia nową okoliczność faktyczną na poparcie zarzutu.

Jeżeli w trakcie rozprawy przyznasz się do popełnienia wszystkich lub kilku zarzucanych czynów, sąd nie musi rozpatrywać wszystkich dowodów. W prostych sprawach karnych przyznanie się oskarżonego do winy wystarcza do wydania wyroku. Jednakże im cięższe przestępstwo, tym więcej potrzeba dowodów oprócz przyznania się do winy.

Jakie mam prawa w trakcie rozprawy?

Oskarżony ma zawsze prawo do obecności na rozprawie, chyba że sprawa toczy się na posiedzeniu niejawnym w trybie [procedury pisemnej](#). W tym przypadku górna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi dziewięć miesięcy. Jeżeli jednak dolna granica ustawowego zagrożenia karą pozbawienia wolności wynosi dla danego przestępstwa co najmniej sześć miesięcy, sąd musi zezwolić na ustne złożenie wyjaśnień przez oskarżonego.

W przypadku niektórych wykroczeń sąd może orzec karę nawet bez twojego stawiennictwa. Wówczas może wymierzyć karę grzywny lub orzec karę pozbawienia wolności, której wymiar nie przekracza trzech miesięcy, oraz przepadek najwyżej 10 000 EUR.

Jeżeli otrzymałeś wezwanie do osobistego stawiennictwa na rozprawie, musisz być obecny w trakcie całego jej przebiegu, chyba że sąd zezwoli ci na opuszczenie sali. Jeżeli będziesz potrzebował tłumacza, zostanie ci on znaleziony. Więcej informacji dotyczących praw w zakresie języka znajdziesz w [arkuszu informacyjnym 2](#).

Masz prawo do samodzielnej obrony. Masz również prawo do korzystania z pomocy adwokata. Jeżeli stawisz się na rozprawie bez adwokata, a sąd stwierdzi, że nie jesteś w stanie bronić się samodzielnie, może wyznaczyć ci obrońcę z urzędu, nawet wbrew twojej woli. Co do zasady, masz prawo do zmiany adwokata w każdym czasie.

Masz prawo zabierać głos na rozprawie, ale nie masz takiego obowiązku. Jako oskarżony nie masz obowiązku pomagać sądowi w ustaleniu twojej winy. Jeżeli chcesz zabrać głos co do kwestii dotyczących sprawy, nie musisz mówić prawdy, co nie dotyczy jednak podawania danych osobowych i informacji o dochodach. Sąd porówna twoje wyjaśnienia z zeznaniami innych osób zeznających w sprawie i z materiałem dowodowym, a na tej podstawie ustali wiarygodność twoich wyjaśnień.

Jakie prawa przysługują mi w odniesieniu do dowodów na moją niekorzyść?

Masz prawo przeglądać materiał dowodowy, o ile nie zaszkodzi to postępowaniu karnemu. Co do zasady, w sądzie mogą zostać wykorzystane wszelkie dowody na twoją niekorzyść. Sąd może jednak ograniczyć przeprowadzanie dowodów lub przesłuchanie świadków, jeżeli w sposób oczywisty nie będzie miało to wpływu na wyrok.

Masz również prawo wnosić własne dowody w sprawie i powoływać własnych świadków. Powinieneś znaleźć i wnieść dowody lub powołać świadków jak najszybciej, przy czym możesz to uczynić po raz pierwszy na rozprawie głównej, a następnie nawet w toku postępowania apelacyjnego. Jeżeli jednak powołasz nowych świadków lub wniesiesz nowe dowody na bardzo późnym etapie, sąd może mieć wątpliwości co do ich znaczenia dla rozstrzygnięcia kwestii twojej winy.

Masz prawo zadawać pytania wszystkim świadkom w sprawie. To samo prawo przysługuje twojemu adwokatowi. Jeżeli korzystasz z pomocy adwokata, to on, co do zasady, będzie zadawał pytania w twoim imieniu.

Fińskie sądy orzekają zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów. Oznacza to, że o znaczeniu każdego dowodu i zeznań świadków decyduje sąd.

Czy informacje z rejestru karnego na mój temat będą brane pod uwagę?

Jeżeli w fińskim rejestrze karnym znajdują się informacje na twój temat, sąd uwzględni je podczas rozpoznawania sprawy. Informacje z rejestru karnego mogą wpłynąć na decyzję, czy zostanie zastosowana kara bezwarunkowego czy warunkowego pozbawienia wolności. Dodatkowo informacje te mogą spowodować zaostrenie kary, o ile sąd uzna, że uprzednio popełnione przez ciebie przestępstwa świadczą o tym, że nie przestrzegasz prawa.

Uprzednie skazanie w Finlandii może również doprowadzić do złagodzenia kary, o ile zarzuty postawione w bieżącej sprawie zostały rozpoznane łącznie z wcześniej postawionymi zarzutami. Sąd może również zmienić wymiar kary, uwzględniając karę pozbawienia wolności, której nie orzeczono w zawieszeniu, lub pracę na cele społeczne z innego państwa członkowskiego.

Co nastąpi na końcu rozprawy?

Wyrokowanie kończy etap postępowania głównego. Wyrok jest wydawany w tym samym dniu lub później w gabinecie sędziowskim. W wyroku możesz zostać uznany za winnego popełnienia wszystkich lub części czynów, wymienionych w akcie oskarżenia, albo też zarzuty zostają oddalone.

W razie stwierdzenia winy, sąd może orzec następujące kary.

Kara bezwarunkowego pozbawienia wolności

Kara pozbawienia wolności orzekana bezwarunkowo może obejmować okres od 14 dni aż po dożywotnie pozbawienia wolności. Jeżeli wymiar kary wynosi co najmniej dwa lata, kara jest zawsze orzekana bezwarunkowo.

Kara pozbawienia wolności w zawieszeniu

Wykonanie kary pozbawienia wolności na okres nieprzekraczający dwóch lat może zostać warunkowo zawieszona, o ile sąd uzna to za słuszne. Możesz wówczas zostać skazany na karę grzywny, jak również karę pozbawienia wolności w zawieszeniu, a jeśli okres warunkowego pozbawienia wolności przekracza rok – na pracę społeczną w wymiarze 20–90 godzin.

Zawieszenie wykonania kary następuje na okres próby od jednego roku do lat trzech. Jeżeli w trakcie tego okresu nie popełnisz nowych przestępstw, orzeczona wobec ciebie kara pozbawienia wolności nie zostanie wykonana. Jeżeli w okresie tym popełnisz nowe przestępstwo i zostaniesz w związku z tym skazany na bezwarunkowe pozbawienie wolności, sąd może postanowić również o wykonaniu kary orzeczonej w zawieszeniu.

Praca na cele społeczne

Kara bezwarunkowego pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż osiem miesięcy może zostać zamieniona na pracę na cele społeczne. Na ogół warunkiem zamiany jest posiadanie miejsca stałego pobytu w Finlandii. Skierowanie do pracy na cele społeczne nie jest możliwe w przypadku uprzedniego orzeczenia kary bezwarunkowego pozbawienia wolności lub pracy na cele społeczne.

Kara dla sprawców nieletnich

Jeżeli przed ukończeniem osiemnastego roku życia popełniłeś czyn zabroniony, sąd może orzec karę dla sprawców nieletnich. Jest to kara szczególna, przewidziana dla sprawców nieletnich. Jest ona bardziej dotkliwa niż grzywna, ale łagodniejsza niż bezwarunkowe pozbawienie wolności.

Kara grzywny

Sąd wymierza grzywnę za drobne przestępstwa. Grzywnę wymierza się w [€ stawkach](#). Najniższa liczba stawek to 1, zaś najwyższa 120. Jeżeli zostałeś skazany na grzywnę za kilka przestępstw łącznie, maksymalny wymiar grzywny może być większy.

Wysokość jednej stawki zależy od twoich dochodów w czasie rozprawy. Obecnie najniższa stawka wynosi 6 EUR.

Jeżeli nie uiścisz grzywny zasądzonej przez sąd, grzywna zostaje zamieniona na karę pozbawienia wolności. Trzy niezapłacone stawki są zamieniane na jeden dzień pozbawienia wolności.

Jak jest rola pokrzywdzonego w trakcie rozprawy?

W Finlandii rola ofiary przestępstwa, czy też pokrzywdzonego, w trakcie rozprawy jest stosunkowo ważna. Pokrzywdzony może przyłączyć się do oskarżenia wniesionego przez prokuratora lub wnieść inne zarzuty. Pokrzywdzony ma również prawo wnieść zarzuty mimo odstąpienia od zarzutów przez prokuratora. Ponadto może domagać się odszkodowania od osoby podejrzanego o przestępstwo.

Zazwyczaj w trakcie postępowania karnego pokrzywdzony zostanie zapytany, czy domaga się kary dla podejrzanego lub odszkodowania za szkodę poniesioną w wyniku przestępstwa. Pokrzywdzeni mogą również przedstawiać swoje żądania w trakcie rozprawy głównej.

Ciekawe strony

[Ustawa o jawności postępowania sądowego w sądach powszechnych \(w języku angielskim\)](#) i [w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Ustawa o postępowaniu karnym \(w języku angielskim\)](#) i [w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Kodeks karny \(w języku angielskim\)](#) i [w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Broszura Ministerstwa Sprawiedliwości o postępowaniu karnym w sądach rejonowych \(w języku szwedzkim\)](#)

Informator Ministerstwa Sprawiedliwości dla ofiar przestępstw

[Kodeks postępowania sądowego](#), i [w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

Centrum rejestracji orzeczeń sądowych

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019

Czy mogę zaskarżyć wyrok?

Masz prawo wniesienia apelacji od wyroku sądu rejonowego do sądu apelacyjnego. Na ogół, jeżeli chcesz zaskarżyć postanowienia wydane przez sąd w trakcie rozprawy (na przykład o niedopuszczeniu świadka), możesz to uczynić tylko poprzez wniesienie apelacji od wyroku.

Termin wniesienia apelacji od wyroku do sądu apelacyjnego wynosi 30 dni. W terminie 7 dni należy zawiadomić sąd rejonowy, że nie jesteś zadowolony z wyroku i zamierzasz wnieść apelację. Apelację wnosi się na piśmie. Należy ją skierować do [sądu apelacyjnego](#) i złożyć w [sądzie rejonowym](#), który orzekał w sprawie.

Możesz wnieść apelację, jeżeli uważasz, że sąd dokonał niewłaściwej oceny dowodów lub niewłaściwej wykładni prawa. Strony postępowania, czyli prokurator i pokrzywdzeni (o ile występują), mają takie same prawo wniesienia apelacji, jak i oskarżony.

Co się dzieje po wniesieniu apelacji?

Wniesienie apelacji wstrzymuje wykonanie wyroku, chyba że sąd nakaże jego wykonanie. Jeżeli sąd postanowi o zastosowaniu tymczasowego aresztowania lub o jego przedłużeniu, możesz zaskarżyć to postanowienie w trybie nadzwyczajnym. Sąd apelacyjny rozważy sprawę zastosowania tymczasowego aresztowania w trybie pilnym, oddzielnie od istoty sprawy.

Jeżeli, w chwili wniesienia apelacji, przebywałeś w zakładzie karnym i domagasz się zwolnienia, sąd apelacyjny może nakazać twoje zwolnienie do czasu wydania przez sąd apelacyjny orzeczenia co do istoty sprawy.

Długość trwania postępowania przed sądem apelacyjnym jest różna. Jeżeli przebywałeś w areszcie, twoja apelacja będzie zazwyczaj rozpoznawana szybciej. Jeżeli nie zgadzasz się z wynikiem badania dowodów, sąd apelacyjny będzie zazwyczaj zmuszony obradować na rozprawie głównej, na której ponownie przeprowadzone zostaną dowody. To zazwyczaj spowalnia postępowanie. W każdym razie rozpatrzenie apelacji zajmuje sądom apelacyjnym kilka miesięcy.

Jeżeli strony przeciwne nie są zadowolone z wyroku sądu rejonowego, a ty zdecydujesz się wnieść apelację, wówczas nie muszą one wnieść apelacji, mogą jednakże wnieść odpowiedź na apelację w terminie czternastu dni od dnia, w którym upływa pierwotny termin apelacji. W swojej odpowiedzi na apelację strony przeciwne mogą na przykład zażądać zaostrzenia kary albo zwiększenia wysokości odszkodowania. Cofnięcie apelacji oznacza, że wszelkie odpowiedzi na apelację stają się bezprzedmiotowe.

Na poparcie apelacji możesz wnieść nowe dowody i powołać nowych świadków. Wnoszenie nowych dowodów w postępowaniu karnym jest dozwolone, nawet w trakcie rozprawy głównej przed sądem apelacyjnym.

Jak przebiega rozprawa apelacyjna?

Wniesiona przez ciebie apelacja jest przesyłana stronom przeciwnym, tj. prokuratorowi i pokrzywdzonym. Stronom przeciwnym wyznacza się termin na wniesienie odpowiedzi na apelację. W razie wniesienia apelacji przez stronę przeciwną, zostanie ci ona przesłana.

Po zakończeniu etapu pisemnego sąd apelacyjny postanawia, czy przeprowadzi rozprawę główną. Sąd apelacyjny musi przeprowadzić rozprawę główną, jeżeli zażąda tego jedna ze stron i jeżeli jego rozstrzygnięcia zależą od tego, czy sąd rejonowy dokonał właściwej oceny wiarygodności zeznań ustnych.

Sąd apelacyjny może również zbadać apelację bez przeprowadzania rozprawy głównej, jeżeli trzech sędziów tego sądu jest przekonanych, że wyrok wydany przez sąd rejonowy jest słuszny. Wówczas apelacja nie jest dalej rozpoznawana, a wyrok sądu rejonowego zostaje uznany za prawomocny.

Co się dzieje w razie powodzenia/niepowodzenia apelacji?

Sąd apelacyjny zbada słuszność wyroku sądu rejonowego w granicach apelacji. Jeżeli uważasz, że wyrok sądu rejonowego jest zupełnie niesłuszny, w wyniku postępowania apelacyjnego sąd apelacyjny może oddalić wszystkie zarzuty i wszystkie roszczenia odszkodowawcze. Sąd apelacyjny może również uznać twoją apelację w części. Na przykład, może uznać cię za winnego, ale jednocześnie złagodzić orzeczoną karę.

Jeżeli apelacja zostanie odrzucona, co do zasady, będziesz musiał pokryć wszystkie koszty przeprowadzenia dowodów poniesione przez państwo, a także koszty sądowe poniesione przez pokrzywdzonych. Jeżeli twoja apelacja zostanie uznana w części, możliwe, że unikniesz pokrycia tych kosztów. W przypadku pozytywnego wyniku apelacji możesz również uzyskać zwrot własnych kosztów sądowych, o ile nie zostały one poniesione przez państwo.

W przypadku oddalenia zarzutów w wyniku apelacji i uprawomocnienia się wyroku sądu apelacyjnego, wszystkie wpisy dotyczące skazania są usuwane z rejestru karnego.

Wszystkie strony postępowania sądowego mają prawo zaskarżenia wyroku sądu apelacyjnego poprzez wniesienie kasacji do Sądu Najwyższego. Kasacja w postępowaniu karnym jest dopuszczana niezmiernie rzadko. W praktyce dopuszcza się ją tylko wówczas, gdy dana sprawa ma walor precedensu. Oznacza to, że musi to być sprawa o bardziej ogólnym znaczeniu. Kasacja prawie nigdy nie bywa dopuszczana jedynie z tego powodu, że według skazanego sąd apelacyjny dokonał niewłaściwej oceny dowodów.

W przypadku dopuszczenia kasacji Sąd Najwyższy rozpozna sprawę w całości albo w granicach kasacji (na przykład co do kary). Co do zasady, postępowanie przed Sądem Najwyższym ma charakter pisemny. Wyrok uprawomocni się, kiedy Sąd Najwyższy oddali kasację bądź też kiedy ją rozpozna i wyda wyrok. W razie niewniesienia przez strony apelacji od wyroku sądu rejonowego lub sądu apelacyjnego, wyrok uprawomocni się najpóźniej wraz z upływem terminu wniesienia apelacji. Wyrok jest wykonywany najpóźniej z chwilą jego uprawomocnienia się.

Mieszkam w innym państwie członkowskim. Czy mogę zostać odesłany tam po rozprawie?

Jeżeli zostałeś skazany, możesz spotkać się z odmową wjazdu na terytorium Finlandii lub możesz zostać wydany do innego państwa członkowskiego. Może to nastąpić, jeżeli władze uznają, że stwarzasz zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego. W praktyce nie zostaniesz wydany z kraju, chyba że zostałeś skazany za stosunkowo poważne przestępstwo. Sam fakt popełnienia przez siebie przestępstwa nie może stanowić podstawy wydalenia.

O wydaleniu cię z kraju decyduje Fiński Urząd ds. Imigracji (*Maahanmuuttovirasto*). Jednocześnie może ona zakazać ci wjazdu do kraju przez okres do 15 lat. Możesz zaskarżyć tę decyzję do sądu administracyjnego.

Informacje na temat postawionych ci zarzutów nie zostaną wpisane do rejestru karnego. W razie skazania w rejestrze karnym znajdują się informacje na temat następujących wyroków:

- kary bezwarunkowego lub warunkowego pozbawienia wolności;
- kary pozbawienia wolności orzeczonej w zawieszeniu, łącznie z karą grzywny, pracą na cele społeczne lub dozorem;
- zamiany bezwarunkowego pozbawienia wolności na pracę na cele społeczne;
- kary dla sprawców nieletnich lub zamiany kary dla sprawców nieletnich na karę grzywny;
- usunięcia ze stanowiska urzędnika służby cywilnej; lub
- odstąpienia od wykonania kary w związku z niepoczytalnością.

Rejestr karny jest prowadzony przez Centrum rejestracji orzeczeń sądowych (*Rättsregistercentralen*). Informacje w nim zawarte są niejawnie, ale mają do nich wgląd właściwe organy na warunkach określonych przepisami prawa. Dodatkowo informacje te mogą być przesyłane poza terytorium UE/EOG na podstawie [konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych](#).

Zatarcie skazania następuje po upływie ustalonego terminu od daty uprawomocnienia się wyroku. Wpisy nie dotyczące bezwarunkowego pozbawienia wolności są usuwane po pięciu latach, wpisy dotyczące bezwarunkowego pozbawienia wolności do lat dwóch i skierowania do pracy na cele społeczne – po upływie dziesięciu lat, a wpisy dotyczące bezwarunkowego pozbawienia wolności od dwóch do dziesięciu lat – po upływie dwudziestu lat. Wpisy dotyczące kary pozbawienia wolności powyżej pięciu lat są usuwane po śmierci skazanego lub po ukończeniu przez niego 90 lat.

Nie istnieje możliwości wniesienia sprzeciwu w sprawie przechowywania informacji w rejestrze karnym. Skazany ma jednak prawo, z zastrzeżeniem określonych warunków, sprawdzić, jakie informacje na jego temat zostały wpisane do rejestru.

Ciekawe strony

[Ustawa o postępowaniu karnym](#), także [w języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Kodeks karny](#), także w [języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

[Rejestr karny](#), także w [języku szwedzkim \(tłumaczenie nieoficjalne\)](#)

Agencja ds. Sankcji Karnych, także w [języku szwedzkim](#)

Rozpoznawanie spraw przed sądem apelacyjnym, także w [języku szwedzkim](#)

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019

5 – Wykroczenia w ruchu drogowym

Jak są traktowane wykroczenia w ruchu drogowym?

Powszechną karą za wykroczenia w ruchu drogowym jest nałożenie grzywny w stałej wysokości w drodze mandatu karnego. Mogą nią być ukarani sprawcy wykroczeń zagrożonych maksymalnie karą grzywny lub karą aresztu do 6 miesięcy. Wysokość grzywny może wahać się od 10 do 115 EUR. Mandaty mogą nakładać policjanci, funkcjonariusze Straży Granicznej lub Służby Celnej.

Jeżeli odmówisz przyjęcia nałożonego na ciebie mandatu, masz prawo wnieść sprawę do sądu rejonowego. Musisz wówczas poinformować sekretariat sądu rejonowego o miejscu, w którym wykroczenie zostało popełnione. Należy to uczynić w terminie tygodnia od dnia, w którym otrzymałeś zawiadomienie o mandacie. Nie możesz odwołać się od wyroku sądu rejonowego w sprawie mandatu.

Jeżeli wymierzenie mandatu za dane wykroczenie jest niemożliwe, policja może wydać wyrok nakazowy i przesłać go prokuratorowi do zatwierdzenia. W takim przypadku grzywna nie ma stałej wysokości, a ustala się ją w [€ stawkach](#). Masz prawo zaskarżyć wyrok nakazowy. Możesz to uczynić, wnosząc sprzeciw do prokuratury.

Jeżeli wniesiesz sprzeciw od wyroku nakazowego, a prokurator zdecyduje się wnieść zarzuty, sąd rejonowy rozpozna sprawę w trybie zwykłego postępowania karnego. W tej sytuacji przysługuje ci prawo zaskarżenia wyroku, tak jak w przypadku zwykłej sprawy karnej (zob. [€ arkusz informacyjny 4](#)).

Grzywny w stałej wysokości nałożone w drodze mandatu karnego na sprawców wykroczeń drogowych można także egzekwować w innym państwie członkowskim. To samo dotyczy wyroków nakazowych, które mogą być wykonywane również w innym państwie członkowskim.

W razie naruszenia przepisów dotyczących postoju i parkowania pojazdu, będziesz musiał zapłacić mandat za nieprawidłowe parkowanie. Mandat ten może nałożyć funkcjonariusz policji lub straży miejskiej. Wysokość mandatu waha się od 10 do 50 EUR, w zależności od miejsca. Na przykład w [€ Helsinkach](#) wysokość mandatu wynosi 50 EUR w centrum miasta i 40 EUR poza centrum.

Możesz odmówić zapłaty mandatu za nieprawidłowe parkowanie. Wówczas musisz wnieść sprzeciw na posterunku straży miejskiej w terminie dwóch tygodni od wystawienia mandatu. Jeżeli straż miejska uzna twój sprzeciw, uchyli mandat. W razie nieuznania sprzeciwu masz prawo zaskarżyć mandat w [sądzie administracyjnym](#). Należy to uczynić w terminie 30 dni od dnia, w którym zostałeś poinformowany o decyzji odmownej. Wyrok sądu administracyjnego jest prawomocny.

Mandat za nieprawidłowe parkowanie nie może być egzekwowany w innym państwie członkowskim, ponieważ jest uznawany za karę administracyjną.

Czy wykroczenia te zostaną wpisane do rejestru karnego?

Informacje o grzywnach nie są wpisywane do rejestru karnego. Zatem w razie nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego lub wydania wyroku nakazowego informacje na ten temat nie znajdą się w rejestrze karnym. Mandat za nieprawidłowe parkowanie nie jest grzywną. Jest karą administracyjną, w związku z czym informacje na ten temat również nie zostaną wpisane do rejestru karnego.

Ciekawe strony

Automatyczna kontrola prędkości

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub

informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/06/2019